

โทร. 02 269 9898

ระบบภาษีประเทศไทย >

กิมโพริชวอเตอร์เฮาส์ ภูเก็ต แะโครงสร้างภาษีไทยต้องรุดตามยุทธศาสตร์ประเทศและก้าวทันการแข่งขันโลก

5 สิงหาคม 2012

นายถาวร รุจิวนารมย์ หัวหน้าหุ้นส่วนกรรมการอาวุโส และกรรมการบริหาร บริษัท ไฟร์ชวอเตอร์เฮาส์ภูเก็ต ประเทศไทย (PwC)

เนื่องจากรัฐบาลมีแนวคิดที่จะรื้อโครงสร้างระบบภาษีใหม่โดยเฉพาะ โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งนี้เป็นผลจากตัวบทกฎหมายที่ล้าสมัยจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันโลก สำนักข่าว“ไทยพับลิกา” ได้สัมภาษณ์คณะผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ไฟร์ชวอเตอร์เฮาส์ภูเก็ต ประเทศไทย (PwC) นำทีมโดยนายถาวร รุจิวนารมย์ หัวหน้าหุ้นส่วนกรรมการอาวุโส และกรรมการบริหาร, นายพีรพัฒน์ โปษยานนท์ หุ้นส่วนบริษัทที่ปรึกษากฎหมายและภาษีอากร และ นายพอล ชัมเนอร์ หุ้นส่วนบริษัทที่ปรึกษากฎหมายและภาษีอากรของ PwC ในฐานะที่ผู้เชี่ยวชาญด้านที่ปรึกษากฎหมายภาษีและงานตรวจสอบบัญชี ให้ความเห็นต่อระบบโครงสร้างภาษีไทยในมุมต่างๆ ดังนี้

ไทยพับลิก้า : โครงสร้างอัตราภาษีไทยมีจุดอ่อน จุดแข็งอะไรบ้าง ที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ถาวร : โครงสร้างภาษีของไทยและตัวบทกฎหมาย โดยภาพรวมถือว่าใช้ได้ แต่ถ้าเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน อัตราภาษีของประเทศไทยจะสูงกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้ หากจะส่งเสริมให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้น รัฐบาลต้องหามาตรการอะไรมาจูงใจ มาตราการภาษีถือว่ามีความสำคัญมาก เมื่อรัฐบาลออกมาตรการมาแล้วต้องพยายามให้นักลงทุนเหล่านี้เก็บกำไรไว้ในเมืองไทยเยอะๆ แต่ถ้าเราเก็บภาษีแพง บริษัทต่างชาติเหล่านี้ก็จะใช้เทคนิคต่างๆ นำกำไรออกไปลงบัญชีที่ประเทศอื่นที่เสียภาษีถูกกว่า

ตอนนี้ถือว่าโชคดี รัฐบาลปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลงจาก 30% ของกำไรสุทธิ ลดเหลือ 23% ในปี 2555 ลดลงเหลือ 20% ในปี 2556 แต่การปรับลดภาษีลงมาแล้วก็ยังไม่พอ ควรมีการปรับปรุง หรือแก้ไขระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนตามมาด้วย อย่างกรณีนักลงทุนส่งสินค้าออกไปเก็บไว้ในที่สาขาต่างประเทศ ก่อนจะส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้า ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 70 ตรี กรมสรรพากร ถือว่ามีการขายสินค้าแล้ว แต่ข้อเท็จจริงยังไม่ได้ขาย

พีรพัฒน์ : การทำธุรกิจตอนนี้มันเปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว ควรจะปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และรองรับการเข้าสู่ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” หรือ AEC นอกจากจะไปชักชวนให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยแล้ว ควรจะต้องสนับสนุนให้คนไทยออกไปลงทุนในต่างประเทศด้วย อย่าง มาตรา 70 ตรี ตอนที่เขียนกฎหมาย เจ้าหน้าที่คงมองว่า กรณีส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ กรมสรรพากรไม่ทราบว่าจะขายกันเมื่อไหร่ จึงต้องขอเก็บภาษีเอาไว้ก่อนที่จะส่งออก ซึ่งตอนนั้นอาจจะจะเป็นเหตุผลที่ถูกต้อง แต่ตอนนี้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปมาก ควรต้องมาพิจารณาว่ามันเหมาะสมหรือไม่

ไทยพับลิก้า : ทราบได้อย่างไรว่าสินค้าที่ถูกส่งไปเก็บไว้ในต่างประเทศไม่ถูกนำออกมาขาย

ถาวร : รู้ได้แน่นอน เพราะปกติบริษัทจะต้องทำรายงานฐานะการเงิน โดยการนำยอดขายและรายได้ของสาขาเข้ามารวมอยู่ในรายงานฐานะการเงินดังกล่าว เพื่อนำมาเสียภาษีอยู่แล้ว จริงๆ ทำให้การทำบัญชีง่ายขึ้นด้วยซ้ำ เพราะรับรู้รายได้จริงๆ เมื่อขาย แต่ปัญหวันนี้คือเราไม่ได้รับรู้รายได้ที่แท้จริง ต้องบันทึกกำไรทั้งๆ ที่ยังไม่ได้ขายเลย แถมยังต้องประมาณการราคาขาย พอถึงเวลาขายจริงๆ ราคามันแตกต่างกว่าที่คาดไว้จะทำอย่างไร สมมุติ บริษัทคาดว่าขายได้ชิ้นละ 10 บาท แต่ขายจริงได้ชิ้นละ 90 บาท เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความยุ่งยากตามมาในอนาคต ก็คือต้องเสียภาษีที่ชิ้นละ 90 บาทไปเลย จบ

พีรพัฒน์ : ในทางตรงกันข้าม บางครั้งส่งสินค้าไปให้สาขาต่างประเทศ บางครั้งราคาลดลงกว่าวันที่ผู้ประกอบการส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ กรมสรรพากรช่วยแก้ไขอะไรให้ไม่ได้เลย

ถาวร : ประเด็นนี้ผมมองว่าเป็นอุปสรรคต่อนโยบายที่จะสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาคนี้ หรือ “ฮับ” ก่อนหน้านี้นักพัฒนาเคยไปช่วยทำเรื่องศูนย์บริการเปลี่ยนยางเครื่องบินในภูมิภาคนี้ เพื่อให้เครื่องบินจากต่างประเทศบินมาเปลี่ยนยางในเมืองไทย ปรากฏว่ายางเครื่องบินที่นำเข้ามาในศูนย์ ข้อเท็จจริงคือ การเข้าเป็นรายชั่วโมง ไม่ได้ซื้อ-ขาย แต่พอเปลี่ยนยางให้สายการบิน กรมสรรพากรถือว่าขายยางแล้ว ทั้งๆ ที่เป็นการเช่ารายชั่วโมง

“เราอย่าไปคิดว่าผู้เสียภาษีจะโกง โดยปกติบริษัทจะรับรู้รายได้ตามหลักการบัญชีอยู่แล้ว แต่ปัญหาคือเราไปเก็บภาษีก่อน พอเก็บไปแล้ว บางกรณีไม่เงินไปตามที่คาดการณ์ไว้ กฎหมายก็ไม่ได้เขียนไว้ชัดเจน ส่วนนักลงทุนเองก็ไม่อยากจะทำเงินมาจ่ายภาษีให้กับกรมสรรพากรก่อน เพราะมีต้นทุนดอกเบี้ย”

พีรพัฒน์ : อีกตัวอย่างคือเรื่องราคาโอน (Transfer pricing) ประมวลรัษฎากร กำหนดแค่ทำให้ขายตามราคาตลาดเท่านั้น แต่ไม่ได้ให้จำกัดความของคำว่า “ราคาตลาด” จึงเกิดความคลุมเครือ มีความเสี่ยง อาจจะถูกกรมสรรพากรตรวจสอบและประเมินภาษีในภายหลังได้ ดังนั้นกรมสรรพากรควรจะร่างกฎหมายขึ้นมารองรับเรื่องราคาโอน ซึ่งบริษัทใหญ่ๆ อาจจะทำอะไรให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ไทยพับลิก้า : การกำหนดให้ใช้ “ราคาตลาด” จะมีผลกระทบอย่างไร

พีรพัฒน์ : กฎหมายเขียนเอาไว้ว่า “เวลาขายอย่าขายต่ำกว่าราคาตลาด เวลาซื้อ ก็อย่าซื้อสูงกว่าราคาตลาด” แค่นั้นเอง มันค่อนข้างจะกว้างมาก แต่เวลานำไปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นแตกต่างเรื่องการกำหนดราคาโอน ส่วนใหญ่จะเป็นธุรกรรมซื้อ-ขายที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทในเครือ

ถาวร : ปัญหาคือ ประมวลรัษฎากรไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “ราคาดลาด” แต่วันนี้โลกเปลี่ยนแปลงไปมาก ในทางปฏิบัติคนซื้อพยายามต่อรองราคาให้ได้สินค้าถูกที่สุด ฟุ้งของคนขาย ก็อยากขายได้ราคาสูงๆ ดังนั้น การซื้อ-ขายสินค้าในแต่ละกรณีจึงมีราคาไม่เท่ากัน โดยเฉพาะการซื้อ-ขายกันระหว่างกลุ่มบริษัทในเครือ กรมสรรพากรมองว่าอาจจะมีการตั้งราคาโอนไม่เหมาะสม แต่ “ราคาดลาด” ก็ไม่มี “นิยาม” ยกตัวอย่าง สินค้าบางอย่างมีผลิตที่แห่งเดียวในโลกจะไปเปรียบเทียบกับราคาดลาดจากไหน หรือสินค้าที่คล้ายๆ กัน เช่น แอปเปิ้ลมีหลายสายพันธุ์ ขนาดแตกต่างกัน ราคาย่อมแตกต่างกันตามไปด้วย ผมคิดราคาคุณ 10 บาท แต่คิดคนอื่น 20 บาท อะไรคือราคาดลาด

ไทยพับลิก้า : เคยสอบบัญชีพบบริษัทที่แจ้งราคาขายต่ำกว่าความเป็นจริงไหม

ถาวร : ในอดีตเคยพบบริษัทในเครือบางแห่งตั้งราคาขายต่ำๆ เพื่อโอนกำไรไปลงบัญชีบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศที่เสียภาษีต่ำๆ นักลงทุนที่มาตั้งฐานผลิตในไทย บางรายไม่ใช่ผู้ผลิตหลัก แต่เป็นซัพพลายเชน หรือรับจ้างผลิตส่งออกไปขายอีกประเทศหนึ่ง ผู้ผลิตในเมืองไทยจะได้กำไรน้อยมาก เพราะคิดราคาแค่ต้นทุนบวกกำไร 3-5% ถือว่าเป็นการทำธุรกิจที่ไม่มีความเสี่ยงอะไร กำไรน้อย เอาแค่พออยู่รอดเท่านั้น

พีรพัฒน์ : ทำแบบนี้ไม่ได้หมายความว่าคิดนะ เพียงแค่ว่าอุตสาหกรรมในเมืองไทยส่วนใหญ่รับจ้างต่างชาติผลิตสินค้า เมื่อภาพรวมเป็นเช่นนี้ ทำไม่กรมสรรพากรไม่แก้ไขประมวลรัษฎากร เพื่อดึงสำนักงานตัวแทนสาขาของต่างชาติเข้ามาเปิดกิจการในประเทศไทย อย่างประเทศสิงคโปร์จะใช้คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นกลไกออกไปเชิญชวนบริษัทต่างชาติที่มีเทคโนโลยีที่ดีที่สุดเข้ามาลงทุน

ถาวร : คนสิงคโปร์เดี๋ยวนี้เก่งมาก เพราะในอดีตเขาดีงคนเก่งๆ ให้เข้ามาอยู่ในประเทศเยอะมาก ทำให้คนสิงคโปร์รู้จักคิด รู้จักทำอะไรใหม่ๆ ขณะที่คนเก่งเหล่านี้ไม่มาเมืองไทย ซึ่งความจริงเราควรจะไปดึงคนเก่งๆ เหล่านี้ให้เข้ามาอยู่ในประเทศไทย โดยให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม เพื่อให้พวกนี้เข้ามาสร้างงานใหม่ๆ สร้างธุรกิจใหม่ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากกว่าจะไปมุ่งเก็บภาษีเพียงอย่างเดียว

พิรพัฒน์ : เมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา สิงคโปร์ยอมสูญเสียรายได้จากภาษี เพื่อไปเชิญชวนฝรั่งเข้ามาลงทุน เมื่อเวลาผ่านไป คนสิงคโปร์ได้เรียนรู้วิธีการบริหารจัดการธุรกิจแบบฝรั่ง จะเห็นได้ว่าคนสิงคโปร์เก่งขึ้นเรื่อยๆ นอกจากจะได้คนเก่งเข้ามาถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้แล้ว คนสิงคโปร์ยังมีรายได้ค่าเช่าบ้านจากต่างชาติที่เข้ามาทำงาน เกิดการจับจ่ายใช้สอย และมีรายได้เข้าประเทศมากกว่าภาษีที่สูญเสียไป

ไทยพับลิก้า : ที่ผ่านมารัฐบาลไปเน้นเก็บภาษีมากเกินไปใช่ไหม เราจึงเป็นแค่รับจ้างผลิตสินค้า

ถาวร : ใช่ เรามุ่งไปที่การเก็บภาษีเพียงอย่างเดียว โดยภาพรวมนโยบายเรามี แต่ว่าคนออกนโยบายไม่ได้เป็นคนออกกฎหมาย คนออกกฎหมายกลายเป็นคนจัดเก็บภาษี ดังนั้นมันจึงไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ

พิรพัฒน์ : ประเด็นที่ผมอยากตั้งเป็นข้อสังเกต คือ เวลาจะเปลี่ยนแปลงกฎหมายภาษีอะไรก็ตาม รัฐบาลมักจะมอบหมายให้กรมสรรพากร ซึ่งปกติจะทำหน้าที่จัดเก็บภาษี เป็นคนออกมาตรการส่งเสริม หรือจูงใจนักลงทุนต่างชาติ ให้เข้ามาตั้งฐานผลิตในเมืองไทย

โดยหลักการแล้ว กรมสรรพากรย่อมเป็นห่วงเรื่องของรายได้ โครงสร้างแบบนี้ผมคิดว่ามันไม่น่าจะถูกต้อง อย่างสิงคโปร์ คนที่จะคิดมาตรการภาษีมาสนับสนุน คือ “คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ” (Economic Development Board) สำหรับประเทศไทย ผมมองว่าน่าจะเป็นหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) โครงสร้างเรามีอยู่แล้ว แต่บทบาทอาจจะเอียงไปทางสรรพากรมากกว่า

แต่อย่างไรก็ตาม กรมสรรพากรก็ควรจะมียุทธศาสตร์ในฐานะผู้ปฏิบัติ ควรจะทราบปัญหาทุกเรื่อง แต่ควรจะเป็นคนป้อนข้อมูลให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เพื่อนำไปออกแบบนโยบาย ส่วนคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ก็จะเป็นอีกองค์กรหนึ่งที่มียุทธศาสตร์ในการไปชักชวนนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทย แต่วันนี้ก็ควรจะส่งเสริมให้นักลงทุนไทยออกไปลงทุนในต่างประเทศด้วย

ถาวร : อีกประเด็นที่ผมจะขอล่าเสริม นโยบายส่งเสริมการลงทุนที่มันไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะไม่มีเจ้าภาพ ซึ่งเจ้าภาพก็คงจะไม่ใช่กรมสรรพากรแน่นอน เพราะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีและกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย อย่างเช่น มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (Regional Operating Headquarters: ROH) รัฐบาลมอบหมายให้กรมสรรพากรเป็นเจ้าภาพ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี ก็เพิ่มเงื่อนไขต่างๆ เข้าไป และก็มาแก้ไขในภายหลัง

ขณะเดียวกัน กรมสรรพากรไม่เคยมีการวัดประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผล (KPI) มาตรการที่ออกไปว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ จวบจนพร่องตรงประเด็นไหน ไม่มีการตั้งเป้าหมาย เช่น ปีนี้ตั้งเป้าหมายว่าจะอนุญาตให้มีการจัดตั้ง ROH 10 ราย ปีหน้า 20 ราย เป็นต้น ปล่อยให้ตามยถากรรม เพราะกรมสรรพากรไม่ได้มีหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน หน้าที่ของสรรพากรคือจัดเก็บภาษี ดังนั้นอะไรก็ตามที่ไม่ตรงตามเงื่อนไขที่กำหนด กรมสรรพากรก็จะจับเสียภาษี ตรงนี้จึงถือเป็นความเสี่ยงของนักลงทุน หากเข้ามาตั้ง ROH แล้วทำผิดเงื่อนไขจะโดนจัดเก็บภาษี นักลงทุนต่างชาติจึงไม่อยากจะเข้ามาขอจัดตั้ง ROH ในเมืองไทย

ไทยพับลิก้า : นี่คือปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้ง ROH

พิรพัฒน์ : ROH คือธุรกิจให้บริการระหว่างประเทศ เป็นพวก Back Office ธุรกิจประเภทนี้กำไรน้อยมาก คือจะใช้ฐานต้นทุนบวกกำไรเข้าไปอีก 5-10% ดังนั้น เมื่อสรรพากรไปลดภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อจูงใจให้เขาเข้ามาจาก 30% เหลือ 10% ซึ่งคิดบนฐานกำไรสุทธิที่ 5-10% คิดเป็นเม็ดเงินแล้ว ถือว่าน้อยมาก

แต่ถ้าต้องการจะดึงพวก Top management เข้ามาแบบที่สิงคโปร์เคยทำในอดีต ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่ง ธุรกิจประเภทนี้จะเป็นตัวที่คิดโมเดลในการทำธุรกิจ ทั้งซัพพลายเชน หรือ วางสายการผลิตว่าจะผลิตอะไร ผลิตแบบไหน จะขายราคาเท่าไร หากดึงเขามาอยู่ในเมืองไทย รัฐบาลก็ควรที่จะลดภาษีให้ อย่างสิงคโปร์ตอนนี้เก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ 17.5% สำหรับธุรกิจทั่วไป แต่ถ้าเป็นกลุ่มธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง จะเสียภาษีประมาณ 5%

หากจะให้เห็นภาพชัดๆ ขึ้นมาอีกหน่อย คือ กลุ่มนี้เป็นคนคิดและวางแผนธุรกิจทั้งซัพพลายเชน พอคิดเสร็จแล้ว ก็จะไปจ้างพม่าหรือไทยผลิต ผลิตเสร็จแล้วส่งออกไปขายที่ฟิลิปปินส์ ถ้าไรที่เหลือทั้งหมดไปลงบัญชีที่สิงคโปร์ แต่ถ้าอยากจะทำให้กำไรมาลงบัญชีในเมืองไทย ต้องลดภาษี คนส่วนใหญ่ชอบคิดว่าธุรกิจประเภทนี้คือธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ซื้อมา-ขายไปธรรมดา แต่ข้อเท็จจริงแล้วเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมาก (Value Added)

ไทยพับลิก้า : ธุรกิจที่ชีวิตยากการขึ้นสูงที่ว่ามีโมเดลเป็นอย่างไร

ถาวร : ส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจหลักทำหน้าที่เป็น Back office สำนักงานตั้งอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์วางแผนการผลิตเสร็จ ก็ไปจ้างประเทศอื่นผลิต ได้กำไรประมาณ 3-5% ผลิตเสร็จก็จะส่งไปขายประเทศต่างๆ ทั่วโลก ประเทศผู้ผลิตก็จะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ประเทศผู้ขายก็จะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมเช่นเดียวกัน แต่กำไรส่วนใหญ่อยู่ที่ประเทศสิงคโปร์

พีรพัฒน์ : คนสิงคโปร์เขารู้ว่ามันมีแต่ได้กับได้ ส่วนกรณีของไทย เราไปเชิญชวนนักลงทุนต่างชาติเข้ามาแล้วเขาต้องมาพิสูจน์ว่าตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดหรือไม่ ขณะที่สิงคโปร์ไม่ทำแบบนี้ กล่าวคือสิงคโปร์จะมีทางการศึกษาก่อนว่า หากเชิญนักลงทุนรายนี้ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงเข้ามา แล้วคนสิงคโปร์จะได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีแน่ จากนั้นก็จะบินออกไปเชิญชวนให้เข้ามาลงทุน ต่างชาติมีหน้าที่เซ็นชื่ออย่างเดียว เพราะทุกอย่างกรอกไว้ให้หมด

ถาวร : PwC เคยเข้าไปช่วย BOI ทำการศึกษาทบทวนบทบาทของ BOI อนาคตจะเดินไปข้างหน้าอย่างไร ที่ผ่านมารัฐบาลต้องการจะให้ธุรกิจประเภทใดเข้ามาลงทุนในเมืองไทย ก็ใช้มาตรการภาษีเป็นแรงจูงใจ เช่น ต้องการให้เข้ามาผลิตรถยนต์ เราก็ได้รถยนต์ โดยไม่ได้ดูความเหมาะสม ตอนนี้ BOI ก็เริ่มเปลี่ยนแปลงการให้แรงจูงใจต่างชาติแล้ว โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ประเทศจะได้อะไร และก็มีทางเลือกประเภทของธุรกิจที่จะได้รับการส่งเสริมด้วย

BOI ของสิงคโปร์ไม่ใช่แค่คิดป้ายเชิญชวนให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน แต่เขาจะเดินทางไปหาคุณ ผมสนใจที่จะชวนคุณมาลงทุนในประเทศผม ผมศึกษาแล้วว่าถ้าชวนคุณเข้ามาลงทุน ผมจะได้อะไร สิงคโปร์จึงไม่ได้ดึงเงื่อนไขมาก เพราะเขารู้ว่าเขาอยากได้อะไรแล้ว

ไทยพับลิก้า : มาตรการภาษีที่สิงคโปร์ใช้จูงใจเป็นอย่างไร

ถาวร : หน้าฉากคือเก็บภาษีในอัตรา 17.5% ของกำไรสุทธิ นี่คืออัตราทั่วไป และยังมีการให้สิทธิพิเศษอื่นๆ อีกมากมาย เช่นเดียวกับประเทศมาเลเซีย ลาว พม่า ก็มีการให้สิทธิพิเศษทางภาษี สำหรับกิจการที่รัฐบาลต้องการส่งเสริมเช่นเดียวกัน

พีรพัฒน์ : สำหรับประเทศไทยมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลทั่วไปคือ 23% หรือ 20% แต่เราไม่มีระหว่างกลาง แต่ได้ส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศโดยยกภาษีส่งออกเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ที่ 0% ทั้งนี้เพื่อให้สินค้าและบริการของไทยแข่งขันกับผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการในต่างประเทศได้เป็นหลักการที่สำคัญ

แต่ในบางครั้ง เราก็ลืมนึกไปว่า VAT 0% มีไว้เพื่ออะไร ดังนั้น เมื่อนำไปสู่ภาคปฏิบัติ มักจะตีความว่าจะให้เสียภาษีที่ 0% หรือ 7% ก็ได้ เพราะการทำธุรกิจบางกรณีมีความคลุมเครือ อย่างกรณีของธุรกิจบริการระหว่างประเทศ หรือ “ส่งออกบริการ” มีหลายกรณีออกจะเทาๆ สรรพากรก็มักจะตีความให้เสียภาษี 7% ในสมัยก่อนประมวลรัษฎากรเขียนเอาไว้ว่าส่งออกบริการต้องให้บริการในไทยทั้งหมด ถึงจะเสียภาษี 0% แต่ตอนนี้พัฒนาขึ้น โดยแก้ไขกฎหมายให้เก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เฉพาะส่วนที่ให้บริการในไทย แต่ถ้าเป็นบริการที่ไปใช้ในต่างประเทศเสียภาษี 0% นี่ก็ดูตัวอย่างที่ดี อาจจะเห็นอะไรแบบนี้

ถาวร : แต่มันก็มีสีเทาๆ อยู่ในประเด็นที่ว่ามีการส่งออกบริการจริงหรือไม่ ยกตัวอย่าง กรณีของการตรวจสอบคุณภาพของสินค้า วันนี้กรมสรรพากรมองว่าเป็นการให้บริการในประเทศ ต้องเสีย VAT 7% เช่น บริษัทต่างประเทศสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทย ไปว่าจ้างตัวแทนจากต่างประเทศมาตรวจสอบสภาพสินค้าก่อนที่จะส่งไปให้เขา ว่ามันเป็นไปตามคุณภาพที่ตกลงไว้หรือไม่ สรรพากรตีความว่าบริษัทที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสินค้าเป็นการให้บริการในประเทศ ไม่ได้ส่งออกบริการ ต้องเสียภาษี 7% เท่ากับไปเพิ่มต้นทุนให้กับผู้ซื้อที่อยู่ในต่างประเทศ เพราะเขาขอคืนภาษีจากประเทศไทยไม่ได้

ไทยพับลิก้า : จากนั้นไป ก่อนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ไทยต้องปรับปรุงอะไรบ้าง

พิรพัฒน์ : ต้องปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย เพื่อส่งเสริมการทำธุรกิจ แทนที่จะไปโฟกัสที่การจดทะเบียนภาษีเพียงอย่างเดียว ก่อนที่จะเข้าสู่ AEC ต้องการส่งเสริมให้คนไทยออกไปลงทุนในต่างประเทศ หากเราจะไปลงทุนในต่างประเทศเราก็ต้องไปหาที่ปรึกษาการลงทุน ประเทศที่พัฒนาแล้วจะส่งเสริมให้บริษัทของเขาออกไปทำธุรกิจในต่างประเทศแล้วนำกำไรกลับเข้าประเทศ โดยให้สิทธิประโยชน์บางอย่าง เช่น ให้นำเงินที่ไปลงทุนในต่างประเทศมาหักค่าใช้จ่ายได้มากกว่า 1 เท่าของที่จ่ายไปจริง ส่วนเงินปันผลที่ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศส่งกลับประเทศจะได้รับการยกเว้นภาษี

ถาวร : สมมติผมไปลงทุนในต่างประเทศ ผมขายกิจการ กำไรจากการขายกิจการ เอากลับประเทศต้องเสียภาษีหรือไม่ หรือได้รับการลดหย่อนพิเศษ ปัจจุบันบริษัทไทยขนาดใหญ่ไม่ค่อยเอากำไรกลับประเทศ เพราะถ้าเอากลับมาก็ต้องเสียภาษี ต้องมีหน่วยงานที่เข้ามาดูว่าจะทำอย่างไรให้คนไทยออกไปลงทุนในต่างประเทศ มีกำไรแล้วก็ส่งกลับประเทศ ไม่ใช่มีกำไรแล้วเก็บไว้ที่ต่างประเทศ

ไทยพับลิก้า : สรรพากรเสนอนุสนธิสัญญาภาษีซ้อน นักธุรกิจไทยส่งกำไรจากต่างประเทศกลับมาต้องเสียภาษีอีกหรือ

ถาวร : มันเป็นเรื่องขอเครดิตภาษีคืนมากกว่า สมมติ ผมขายกิจการในสิงคโปร์ มีส่วนต่างของกำไร เสียภาษีที่สิงคโปร์มาแล้ว ก็จะต้องมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในไทยอีก แต่สามารถนำภาษีที่สิงคโปร์เก็บมาเครดิตภาษีในประเทศไทยได้ กรณีที่มีอนุสนธิสัญญาภาษีซ้อนอยู่

แต่ในบางประเทศสนับสนุนให้นักลงทุนส่งกำไรกลับประเทศ ไม่ต้องเสียภาษี เพราะเขารู้ว่าหากเก็บภาษีก็จะเก็บได้น้อยมาก เพราะนักลงทุนไม่อยากจะเอาเงินกลับประเทศเพื่อมาเสียภาษี แต่ถ้าเราสนใจให้เขาเอาเงินเข้ามา ฐานะการเงินภาคธุรกิจก็จะดีขึ้นแน่นอน คงจะไม่มีการหนีภาษีไหนเอาเงินไปผ่านประเทศที่เสียภาษีสูงๆ และถ้าเมืองไทยเป็นแบบนี้ พวกกองทุนต่างๆ ก็จะเข้ามาตั้งสำนักงานสาขาในเมืองไทยกันมากขึ้น เพราะไม่ต้องเสียภาษี

พิรพัฒน์ : สมมติ สิงคโปร์เก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ 17.5% ได้กำไรสุทธิ 100 บาทเสียภาษี 17.5 บาท ส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทยเก็บอยู่ที่ 23% เราต้องเอา 100 บาทมาคำนวณ 23% แล้วหักด้วย 17.5% ส่วนต่างที่เกิดขึ้น นักธุรกิจต้องนำไปจ่ายภาษีให้กรมสรรพากรอีก สรุปคือส่งกำไรกลับประเทศต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล 23% นั่นเอง

ไทยพับลิก้า : เหตุผลที่รัฐบาลมุ่งเน้นไปที่การจัดเก็บรายได้ เพราะต้องการเงินไปพัฒนาประเทศ

พิรพัฒน์ : รัฐบาลต้องทำการบ้านให้มากกว่านี้ ต้องมองด้วยว่ารายได้ที่สูญเสียไปมันคุ้มกับประโยชน์ที่ได้รับหรือไม่ การคงอัตราภาษีไว้สูงๆ ไม่ต้องการส่งเสริมอะไรเลย สุดท้ายอาจจะไม่ได้อะไร แต่ถ้ายอมสูญเสียรายได้บ้าง ก็อาจจะได้เทคโนโลยีใหม่ๆ ก็ต้องมาวิเคราะห์ดูว่าจะส่งเสริมได้แค่ไหน แต่อย่าลืมว่าเราจะมีเฉพาะค่าใช้จ่ายของประเทศอย่างเดียวไม่ได้ ต้องดูประเทศคู่แข่งด้วย ซึ่งหลายอย่าง อย่างมาพิจารณาประกอบกัน

ถาวร : ต้องมองในแง่เศรษฐศาสตร์ด้วย สมมติว่ามีเงินไหลเข้ามา 1 หมื่นล้านบาท เงินมันจะหมุนกี่รอบ เงินจำนวนนี้นำไปลงทุนต่อเนื่องประเทศจะได้อะไร ต้องมองภาพให้กว้างขึ้น

พิรพัฒน์ : หากเราลดภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาลงมาให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ลดลง จะทำให้เกิดการใช้จ่ายเงินเพิ่มมากขึ้น ยกตัวอย่าง บริษัทที่ส่งสินค้าเข้ามาผลิต กรมสรรพากรจะเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มมากขึ้น ต่างชาติส่งผู้เชี่ยวชาญเข้ามาทำงานเราก็ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ สิ่งเหล่านี้มันมากกว่าภาษีที่สูญเสียไป

“แต่ถ้าเราไม่ลดภาษี ต่างชาติก็ไม่เข้ามาลงทุน เม็ดเงินภาษีที่คาดว่าจะสูญเสียไปมันก็ไม่สูญเสีย เพราะความจริงมันไม่ได้สูญอยู่แล้ว บางครั้งเราไปนึกว่ามันสูญเสียรายได้ แต่ความเป็นจริงมันไม่สูญเสีย เราสูญเสียในสิ่งที่เราไม่เคยได้อยู่แล้ว”

ถาวร : วันนี้ประเทศไทยไม่ได้มีแค่ 60 ล้านคน แต่มันกำลังจะเป็น 600 ล้านคน สมมติว่าวันนี้เรามีร้านก๋วยเตี๋ยวจังหวัดละ 1 ร้าน มีทั้งหมดเกือบ 80 จังหวัด แต่อนาคตจะไม่ใช่ว่า เราอาจจะมีร้านก๋วยเตี๋ยวในอินโดนีเซีย ถ้าเราไม่ทำ ประเทศอื่นเขาก็ทำ ทำอย่างไรถึงจะส่งนักธุรกิจของเราไปกลฉวยโอกาสตรงนี้ได้

ตอนนี้ผมยังไม่รู้ว่า มีหน่วยงานไหนทำหน้าที่ส่งนักลงทุนไทยไปต่างประเทศ โดยตรง เพราะวันนี้มีหน่วยงานเยอะมากที่ส่งคนไทยไปลงทุนในต่างประเทศ ทั้งอุตสาหกรรมอะไรต่างๆ แต่ถ้าถามว่าพรุ่งนี้อยากไปเปิดร้านก๋วยเตี๋ยวที่สิงคโปร์ ควรจะคุยกับใคร ผมจะได้สิทธิอะไรบ้าง ผมจะไปคุยกับใคร ไปคุย 10 กระทรวง 10 หน่วยงาน เจอแบบนี้ความอยากของผม มันถดถอย เราไม่มีเจ้าภาพที่ชัดเจน นโยบายของรัฐบาลไม่ชัดเจน วันนี้ไม่มีเจ้าภาพ

อีกประเด็นหนึ่งเป็นเรื่องของการทำวิจัยและพัฒนา (Research & Development: R&D) ทุกประเทศพยายามผลักดันให้เกิดกับธุรกิจในประเทศของตน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สำหรับประเทศไทยก็มีมาตรการภาษี เพื่อสนับสนุนให้บริษัททำ R&D โดยให้นำค่าใช้จ่ายมาหักภาษีได้ 2 เท่าของที่จ่ายไปจริง แต่ปรากฏว่ามีเงื่อนไขมากมาย หลายบริษัทก็ไม่เอา เพราะทำตามสรรพากรไม่ไหว

บางประเทศวางจุดยืนว่าประเทศของเขาควรจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ เพราะถ้าเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วจะมีรายได้กลับเข้าประเทศอย่างต่อเนื่อง หากต้องการให้ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เกิดขึ้นในประเทศไทย ก็ต้องมานั่งคิดกันว่าจะทำอย่างไร

คำตอบของผม สรรพากรไม่ชอบแน่ เพราะต้องลดภาษีอีกแล้ว แต่วันนี้สรรพากรก็เก็บภาษีไม่ได้อยู่แล้ว เพราะต่างชาติไปจดลิขสิทธิ์ที่สิงคโปร์ ซึ่งความจริงประเทศไทยอาจจะได้เงินภาษีหรือก แต่อยากได้เงินเข้ามาหมุนเวียนภายในประเทศ ถ้าอยากจะให้เจ้าของลิขสิทธิ์จากต่างประเทศมาจดทะเบียนในเมืองไทย ต้องไม่เก็บภาษี

ไทยพับลิก้า : เห็นด้วยกับการปรับลดภาษีนิติบุคคลเหลือ 20% หรือไม่

พีรพัฒน์ : จริงๆ เห็นด้วย เพราะมันจะมีผลเมื่อไทยเปิดประเทศเข้าสู่ AEC เมืองไทยจะนำลงทุนมากขึ้น การลดภาษีไม่ได้ทำให้รัฐจัดเก็บภาษีได้น้อยลง หากไปดูแนวโน้มการจัดเก็บภาษีของของโลก ภาษีเงินได้ทุกประเภทมีแนวโน้มลดลงหมด ส่วนภาษีทางอ้อม อาทิ VAT มีแนวโน้มว่าจะต้องปรับอัตราให้สูงขึ้น

อย่างสิงคโปร์เคยเก็บ VAT 3% ตอนนี้ปรับอัตราขึ้นเป็น 7% เพราะเมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ก็ใช้จ่ายมากขึ้นเหมือนกัน คือแทนที่จะไปเก็บภาษีจากรายได้ ก็หันมาเก็บภาษีจากการบริโภคมากกว่า ดูกราฟทิศทางการดำเนินนโยบายภาษีของทุกประเทศในโลกในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าภาษีทางอ้อมจะมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนภาษีเงินได้จะคงที่ หรือลดลง

ไทยพับลิก้า : โครงสร้างภาษีของไทยสอดคล้องกับทิศทางของโลกหรือไม่

ถาวร : ในต่างประเทศ ภาษีทางตรง พวกภาษีเงินได้ อัตราจะลดลง ส่วนภาษีทางอ้อมหรือภาษี VAT มีแนวโน้มว่าจะปรับอัตราสูงขึ้น ประเทศไทยปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล และก็มีแนวโน้มที่จะปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นไป เพียงแต่ว่าคนในระดับล่างที่มีรายได้น้อยอาจจะไม่ชอบ เพราะเดิมจ่ายเงินซื้อของที่โลดส์ 107 บาท ถ้าปรับ VAT ขึ้นไป ต้องจ่าย 110 บาท คนจะรู้สึกทันที

ไทยพับลิก้า : PwC มองการปรับโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาอย่างไร โจทย์คือต้องลดภาษีให้คนมีฐานะดี เพื่อแข่งขันกับต่างประเทศและก็ต้องลดภาษีให้รากหญ้า

ถาวร : คือโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา ถ้าวันนี้ยังไม่เปลี่ยน อนาคตประเทศไทยจะมีบริษัทเกิดใหม่ขึ้นมามากมายแน่นอน ผมจะลงทุนในรูปของบุคคลธรรมดาทำไม ถ้าไม่ลดธุรกิจผมคิด ผมเปิดบริษัทคิดว่า เพราะถ้าเป็นบุคคลธรรมดาเสียภาษี 37% แต่นิติบุคคลเสียภาษี 20% ต่างกันมาก

พีรพัฒน์ : สมมติถ้าเสียภาษีในอัตรา 20% ของกำไรสุทธิ เรากำไร 100 บาท เสียภาษี 20 บาท เหลือ 80 บาท ปันผลให้บุคคลธรรมดา อัตราภาษีที่แท้จริง (effective rate) แต่ถ้าไม่จดทะเบียนเป็นบริษัท ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาที่ 37%

ขณะที่ภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา มีบุตรหักภาษีได้ 15,000 บาท มันเพียงพอหรือไม่ การหักค่าใช้จ่ายในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่ คนจนก็ไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายหรือค่าลดหย่อน อย่างคนจนไม่รู้จะมีเงินมาซื้อประกันชีวิตได้หรือเปล่า คนรวยก็จะซื้อเยอะๆ

ถาวร : คนที่ไม่ได้เสียภาษีเยอะก็จะต่อต้านว่าให้สิทธิแต่คนรวย เพราะคนรวยตัดค่าใช้จ่ายได้เยอะ คนจนก็ไม่มีตัด คนจนซื้อประกันได้หรือเปล่าก็ไม่รู้ อะไรที่จะส่งเสริมให้ธุรกิจไปต่างประเทศ เหมือนกับวันนี้เราจะเปิดบ้านเราให้คนอื่นกินข้าวเย็นที่บ้าน ที่นี้เราต้องเสริมให้เขาไปกินข้าวเย็นบ้านคนอื่นบ้าง เอากำไรกลับประเทศบ้าง คราวนี้เราก็ต้องดูว่าอะไรที่เป็นอุปสรรค

ไทยพับลิก้า : คณะบุคคลจะสูญเสียพันธรัฐหรือไม่

ถาวร : คณะบุคคลอาจจะไม่หาย ยังใช้สิทธิได้เหมือนเดิม อีกตัวหนึ่งที่สรรพากรกำลังศึกษาอยู่คือเรื่องค่าลดหย่อนภาษีที่มีอยู่หลายตัว ทางอธิบดีกรมสรรพากรให้ข่าวว่าอาจจะให้เป็นการเหมาไป เพราะว่าเขามีแนวโน้มที่จะลดประเภทหักค่าลดหย่อน แต่จำนวนเงินไม่ลด กำหนดเพดานเอาไว้เหมือนเดิม

พิรพัฒน์ : แต่ก็ควรจะไปสำรวจก่อนนะครับว่าตอนนี้ค่าเล่าเรียนเขาคิดกันเท่าไร ให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันมากขึ้น ผมเคยเห็นผมการศึกษาของกระทรวงการคลัง คือจะไปดูเงินเพื่อ ปรับตามนั้น รัฐบาลเท่าไร

ถาวร : เรื่องค่าลดหย่อนภาษีผู้ที่มีรายได้สูงๆ จะได้ประโยชน์จากค่าลดหย่อน แต่ถ้าพูดจริงๆ แล้วผู้ที่มีรายได้สูง เสียภาษีเยอะอยู่แล้ว เมื่อให้ลดหย่อนสูงๆ มันก็จะมีคำถาม ซึ่งมันเลี่ยงไม่ได้ คนรวยได้รับประโยชน์จากค่าลดหย่อนมากกว่าคนจน แต่ถ้าคิดลงไป คนจนไม่ได้จ่ายภาษี ที่คนรวยเขาได้ประโยชน์คือเขามีเงินจ่ายภาษี แต่คนจนไม่ได้ประโยชน์เพราะไม่มีเงินจ่ายภาษี ทุกครั้งที่มีการให้ค่าลดหย่อนเพิ่มเติมจะถูกต่อต้านตลอด แต่คนจนก็ใช้ประโยชน์ได้ ถ้าวันหนึ่งคนรวยขึ้นมา นั่นคือปัญหา ถ้าอย่างนั้นมันไม่จบหรอก

สมมติ คุณมีรายได้เดือนละ 50,000 บาท คุณเสียภาษีอยู่ 20% ประมาณนี้ แล้วคุณบอกว่าคุณไม่ได้รับประโยชน์จากตรงนี้ ส่วนผมเสีย 37% ผมได้รับประโยชน์เต็มๆ คุณก็โวยว่าให้คนรวยอย่างเดียว อีกมุมมองหนึ่งเขาเสียเยอะอยู่แล้ว เขาก็ควรที่จะได้สิทธินั้น คือถ้าจะให้เสมอภาคก็ไม่ต้องให้มันเลย ผมไปลดภาษีตรงนั้นได้ขั้นแรกก็ได้

พิรพัฒน์ : สมัยก่อนเรายกเว้นตรง 5% อาจจะพิจารณา ยกเว้นภาษีขั้นแรก 10% ก็ได้ เหมือนกับตอนที่ยกเว้นภาษี 5%

ไทยพับลิก้า : ในส่วนของรัฐบาลก็มีภาระถดถอยกันอยู่ ถ้าปรับลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาขั้นสูงสุดลงมาจะทำให้คนรวยได้ประโยชน์

พิรพัฒน์ : อย่างไรก็ดีอยู่ดี เพราะคนรวยที่หนีไปตั้งบริษัทเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ 20% ส่วนกลุ่มคนระดับฐานรากได้รับการยกเว้นภาษี สำหรับคนที่ไม่มีเงินได้ไม่เกิน 150,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษี ก็อาจจะขยับขึ้นมาเป็น 200,000 บาท ได้รับการยกเว้นภาษีก็ได้

ถาวร : ค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มันถูกใช้ไปกับการสนับสนุนหรือส่งเสริมอื่นๆ เช่น ผมอยากจะสนับสนุนเรื่องประกันชีวิต ถ้าให้ลดหย่อนภาษีมากขึ้น คนจนไม่ซื้ออยู่แล้ว ผมอยากส่งเสริมตลาดทุน 5 แสนบาทแรก ยกเว้นภาษีให้

พิรพัฒน์ : แต่มันก็มีวัตถุประสงค์อย่างประกันชีวิต รัฐต้องการสนับสนุนการออม ชนชั้นกลางเวลาเกษียณอายุไปแล้วจะได้ไม่เป็นภาระกับคนอื่น คนที่มีรายได้เยอะก็จะได้ประโยชน์ ไม่ใช่ชนชั้นกลางสามารถซื้อประกันชีวิตได้ไม่เป็นภาระของรัฐ

ถาวร : แต่พวกที่ต่อต้านคือพวกชาวไร่ชาวนาชาวสวนที่ไม่ได้รับสิทธิ คนขับแท็กซี่จ่ายภาษีหรือไม่ แต่พอนั่งแท็กซี่ก็จะได้อื่นเรื่องนี้มากมาย รัฐช่วยแต่คนรวย แต่ผมเห็นด้วยที่ให้แยกสามีภรรยาจ่ายภาษี มีภรรยาแล้วจะมีต้นทุนเยอะขึ้น

ไทยพับลิก้า : การปรับโครงสร้างภาษีจำเป็นต้องมองในเรื่องของการกระจายรายได้ด้วยหรือเปล่า

ถาวร : จริงๆ เรื่องการกระจายรายได้ เราใช้ภาษีไม่ค่อยเวิร์กหรอก เพราะว่าคนจะกระจายรายได้คุณไปเอาเงินคนรวยมากระจายให้คนจน ถามว่าเป็นธรรมหรือเปล่า และสิ่งที่ตามมาคือการหลบเลี่ยงภาษีการโยกย้ายฐานรายได้ มันจะมีแน่นอน และคนรวยเขาจะกระจายรายได้จริงๆ แต่ไม่ได้กระจายรายได้ไปอยู่กับคนจน แต่กระจายไปไหนก็ไม่รู้ สุดท้ายแล้วเขาก็จะหลบเลี่ยง

พริตต์ : ที่ผ่านมามีโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มันจะสัมพันธ์กับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตลอดมา หลักการภาษีคือต้องพยายามที่จะทำให้มันเป็นกลางที่สุด นี่คือการภาษี ทำให้มันไปถึงไปคิดว่าเราจะกระจายรายได้จากคนรวย แต่ทำไมไม่คิดว่าเราจะกระจายรายได้จากบริษัทรวย นิติบุคคลก็ไม่ต้องลด แต่ผลกระทบบริษัทอาจจะไม่ทำอะไรให้กรมสรรพากรเก็บภาษี

ไทยพับลิก้า : การปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะทำให้ฐานภาษีของกรมสรรพากรหดตัวลงไปหรือไม่

ถาวร : ค่าลดหย่อนที่รัฐควรจะให้คือให้ไปหักที่อัตราต่ำกว่าแล้วไล่ขึ้นไป ไม่ใช่หักจากทั้งหมด สมมติว่า ค่าลดหย่อนจะไปหักจากส่วนที่เสียภาษี 5-10% ไม่ใช่ตัว 37% วันนี้ผมเสียภาษีที่ 37% ผมไปหักค่าลดหย่อนที่ 37% แต่ถ้าจะให้เสมอภาค คนจน คนรวย ก็ควรเอาค่าลดหย่อนไปหักที่ 5% เหมือนกัน ได้ทั้งคนจนและคนรวย ผมคิดว่าคนรวยไม่กระทบหรอก เอาไปลงทุนอย่างอื่น คนรวยจริงๆ เขาไม่ได้คิดจะเซฟภาษีมากนักหรอก เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร แต่การหักลดหย่อนจากการลงทุนใน LTF อาจจะได้เป็นกอบเป็นกำ

นายพล ชัมเนร์ หุ่นส่วนบริษัท ที่ปรึกษากฎหมายและภาษีอากร

ไทยพับลิก้า : นอกจากเรื่องโครงสร้างภาษีสรรพากรแล้วมีตัวอื่นอีกไหม

พล : ในส่วนของกรมศุลกากรมีอยู่ 2 ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข คือเรื่องค่าปรับและเงินสินบนรางวัลของเจ้าหน้าที่เวลาจับของกลางได้ ขั้นตอนของเบี้ยปรับปัจจุบันมี 2 กรณี คือกรณีที่ผู้ประกอบการขอระงับคดีในชั้นของศุลกากร กับ ในชั้นของศาล ซึ่งในขั้นตอนของศุลกากรจะเสียเบี้ยปรับน้อยกว่าจะต่อสู้ในชั้นของศาล ถ้าแพ้ในชั้นศาลจะต้องจ่ายค่าปรับ 4 เท่าตัวของราคาสินค้าบวกอากรส่วนที่ขาด ซึ่งค่อนข้างสูง ปัจจุบันผู้นำเข้าจึงยอมระงับคดีในชั้นของศุลกากรมากกว่า

ไทยพับลิก้า : ความคืบหน้าในการแก้ไขกฎหมายศุลกากร

พอล : กรมศุลกากรพยายามแก้ไขกฎหมายมา 8 ปีแล้ว ปัจจุบันก็มีการเสนอขอแก้ไขกฎหมายในส่วนของเบี่ยปรับในชั้นศาล จาก 4 เท่า ปรับลดเหลือ 0.5 เท่า ขึ้นไปจนถึง 4 เท่า ตอนนี้เรื่องก็เงียบหายไป เข้าใจว่าอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของกระทรวงการคลัง เดิมทีเรื่องแก้ไขกฎหมายศุลกากรได้ผ่านความเห็นชอบจาก ครม. ชุดที่แล้ว แต่พอเปลี่ยนรัฐบาล เรื่องก็จะถูกคัดกลับมาที่กระทรวงการคลังเหมือนเดิม และกระทรวงการคลังจะต้องทำเรื่องเสนอ ครม.ชุดใหม่อีกครั้ง เพื่อพิจารณา เท่าที่ทราบยังไม่มีการเสนอกลับไปใหม่

ถาวร : เท่าที่ทราบ ตอนนี้มีความพยายามจะแก้ไขกฎหมายที่จะกำหนดเพดานสูงสุดในการจ่ายเงินรางวัลให้กับเจ้าหน้าที่สูงสุดไม่เกิน 5 ล้านบาท และสายผู้ให้เบาะแส 10 ล้านบาท แต่ไม่ใช่ไม่มีการกำหนดเพดานเหมือนเมื่อก่อน

ไทยพับลิก้า : ระหว่างที่กฎหมายกำลังแก้ไข เจ้าหน้าที่ยังไล่บี้ผู้ประกอบการอยู่หรือเปล่า

พอล : ตอนนี้เรื่องการปรับลดเบี่ยปรับเข้า ครม. มาก่อน เรื่องอื่นยังค้างอยู่ โดยภาพรวมเบี่ยปรับของกรมศุลกากรสูงมากเกินไป เจอผู้นำเข้าต้องจ่ายค่าปรับ 550 ล้านบาท ซึ่งก็อาจจะต่อสู้อยู่ในชั้นศาล แต่พอเห็นเบี่ยปรับมันสูงมากถึง 3,500 ล้านบาท ก็เลยต้องยอมจ่ายค่าปรับในชั้นของศุลกากร

สำหรับประเทศไทย ถ้าขึ้นศาลแล้วแพ้ ต้องจ่ายค่าปรับ 400% ของมูลค่าสินค้าบวกอากรส่วนที่ขาด ถ้ามูลค่าสินค้านำเข้า 10,000 ล้านบาท ก็ตาย หากยอมจ่ายค่าปรับของระงับคดีที่ศุลกากรจ่ายแค่ 2 เท่าของภาษี แต่ของเวียดนามเสียค่าปรับ 20% ของภาษีนำเข้า

ไทยพับลิก้า : กฎหมายที่ล้าสมัยแบบนี้จะมีผลกับ AEC หรือไม่

พอล : ยังมีความเข้าใจผิดกันอยู่ กรณีสินค้าที่จะเข้ามาในประเทศอาเซียนแล้ว ไม่ต้องเสียอากรขาเข้าจริงๆ ยังต้องเสียอากรขาเข้าอยู่ ถ้าเข้าร่วม AEC สินค้าที่อยู่ในกลุ่มของอาเซียน หากจะได้รับการยกเว้นอากรต้องมีถิ่นกำเนิดในอาเซียน ตามระเบียบของเขตการค้าเสรี ปัจจุบันผู้ส่งออกต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด (Form-D) ว่ามีถิ่นกำเนิดในอาเซียนถึงจะได้รับการลดหย่อนอากร ปัจจุบันก็มีการออกหนังสือรับรองกันเอง ผู้ส่งออกสามารถทำได้เองแต่ต้องได้รับการรับรองจากกรมการค้าระหว่างประเทศก่อน ถึงจะมามี Form-D ได้

ปัจจุบันการนำเข้าสินค้าจะต้องผ่านการอนุมัตินำเข้าจาก 44 หน่วยงานของรัฐบาล ถ้า AEC เกิดขึ้นการนำเข้าทั่วอาเซียน ยังต้องใช้หนังสือรับรองจาก 44 หน่วยงานอีกหรือเปล่า

ถาวร : หลักการของ AEC จะต้องไม่มีมาตรการกีดกันทางการค้า เรื่องโควต้าควรจะยกเลิก เรื่องใบอนุญาตควรจะยกเลิกไป คราวนี้นั้นมี 44 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต สินค้าบางตัวอันตราย เช่น เคมіคัลบางอย่าง ควรยกเลิกหรือเปล่า จะยอมให้เข้าใหม่ อุปกรณ์สื่อสารบางตัวต้องขอใบอนุญาต 44 หน่วยงาน ถ้าจะแก้ไขก็ต้องแก้ไขระเบียบ 44 หน่วยงาน ต้องแก้ไขกฎระเบียบอีกมากมาย คือเป็นไปได้หรือไม่

การนำเข้าเราพูดถึงเฉพาะในกลุ่มอาเซียน เป็นไปได้หรือไม่ว่าถิ่นกำเนิดอาจจะอยู่ที่อังกฤษ แต่เอามาประกอบที่อาเซียน แล้วก็ส่งมาเมืองไทยหรือประเทศในกลุ่มอาเซียน พวกนี้ไม่ได้รับการยกเว้นภาษี ยังเสียภาษีอยู่ ASEAN Single Window ไม่ต้องมีเอกสารอะไร เป็นไปได้หรือไม่

พอล : ตอนนี้กรมศุลกากรก็เริ่ม National Single Window (NSW) เริ่มทำในปี 2008 คาดหวังว่าจะเสร็จปี 2010 จนถึงปัจจุบันบางส่วนทำเรียบร้อยแล้ว บางส่วนก็ยังทำอยู่ ประเทศมาเลเซียเริ่มทำปี 2009-2011 สิงคโปร์เริ่มใช้เกือบทั้งหมดแล้ว ส่วนใบอนุญาตนำเข้าวัตถุดิบรายพวกสารเคมี ต้องไปดูรายละเอียดของสารประกอบนั้นๆ และมีสารเคมีหลายตัวคงจะยากถ้าจะเอามาเข้าในระบบ NSW ต้องดูสารประกอบแต่ละตัวว่าเป็นต้องใช้ใบอนุญาตหรือเปล่า เขาพยายามเชื่อมโยงใบอนุญาตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ต้นทุนที่เกี่ยวข้องมันเพิ่มขึ้นใครรับผิดชอบ มันไม่เกี่ยวกับฉัน

การเริ่มต้นของ AEC คงจะไม่มีผลกระทบที่เดียว แต่จะทยอยเพิ่มขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป เรื่องใบอนุญาตก็ต้องค่อยๆ แก้ไข แต่ความพร้อมของประเทศไทย อาจจะช้ากว่ามาเลเซีย ระบบภาษีของสิงคโปร์ก็ง่ายกว่า ใครพร้อมกว่าก็จะได้เปรียบในเรื่องของการทำธุรกิจ

ไทยพับลิก้า : โครงสร้างภาษีสรรพสามิต

พอล : สรรพสามิตจะกำลังศึกษาในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีที่คำนวณมาจากฐานราคานำเข้า กับราคาหน้าโรงงาน ที่อยู่ในข่ายนาร่องคือสินค้าพวก บุหรี่ เหล้า รถยนต์ มีการหารือกับเรื่องฐานภาษี เช่น บุหรี่ รถยนต์เดิมเก็บจากขนาดของเครื่องยนต์ตามปริมาตรความจุ หรือจะเก็บตามราคาขายปลีก หรือ ประเภทของบุหรี่จะเก็บตามราคาขายปลีกมันจะมีความได้เปรียบเสียเปรียบกับอยู่ ถ้าเก็บตามราคาขาย บุหรี่ราคาถูกที่ขายคนระดับล่างก็จะเสียภาษีถูก แต่ถ้า กำหนดอัตราคงที่ บุหรี่ระดับล่างก็จะเสียภาษีเท่ากับบุหรี่ปริมาณแพง

ประเทศต่างๆ ในอาเซียนเปลี่ยนมาใช้อัตราคงที่คือเก็บตามราคา ทำให้ความได้เปรียบเสียเปรียบ แต่ตอนนี้ยังไม่รู้ว่าจะใช้อัตรา FIX RATE หรือ MIX RATE พอเปลี่ยนอธิบดีสรรพสามิต นโยบายก็เปลี่ยน คุยกันมานานแล้ว

ไทยพับลิก้า : โครงสร้างภาษียรถยนต์ ที่จะไปเก็บภาษีจากปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปล่อยออกมา มองอย่างไร

พอล : มันเป็นเรื่องนโยบายที่ยังไม่นิ่ง มันขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลด้วย ถ้าเป็นรถยนต์ที่ใช้เบนซินแก๊สโซฮอล์ อี 20 เสียภาษีอย่างไร อี 85 จะเสียอย่างไร ยังไม่นิ่งเลย ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล สิ่งเหล่านี้มันต้องหารือกับผู้ผลิตด้วย เพราะจะมีผลกระทบต่อการวางแผนการผลิต ตอนนี้ยังไม่รู้จะจบอย่างไร ต้อง ไปถามนายกรัฐมนตรี มันกระทบเยอะ เพราะอนาคตจะมีรถไฟฟ้าที่ใช้แบตเตอรี่ ใช้แก๊สเอ็นจีวี อี 10-20-85 แคนนโยบายยังไม่นิ่ง

ไทยพับลิก้า : ทิศทางของภาษีสรรพสามิตมันควรจะเป็นอย่างไร ก่อนที่จะก้าวเข้าไปสู่ AEC

ถาวร : ภาษีสรรพสามิตเก็บโดยมีวัตถุประสงค์เป็นช่วงๆ ขึ้นอยู่กับว่านโยบายวันนั้นต้องการอะไร สรรพสามิตเก็บเพื่อควบคุมการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย ทำให้ไม่เก็บแอร์ไม่เก็บพัดลม เขาต้องการควบคุมมากกว่า ถ้าเขาต้องการลดหย่อนก็ลดภาษีลงมา อาบอบนวดก็ต้องเสียภาษีสรรพสามิต นวดไทยไม่เสีย ถามว่า ภาษีสรรพสามิตไม่มีความเป็นกลางหรือครับ การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตคงไม่ได้ไปอิงกับการปรับโครงสร้างภาษีสรรพากร คือ ถ้ารัฐบาลไม่ อยากจะให้คนสูบบุหรี่มาก ก็ปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐ ณ ขณะนั้นต้องการอะไร มันไม่เกี่ยวกับการกระจายรายได้ ความเหลื่อมล้ำ ยกตัวอย่าง รถยนต์ที่ใช้ใช้น้ำมันปกติเก็บภาษี 400 เท่า ใช้แก๊สโซฮอล์ 20% เก็บภาษี 300 เท่า หรือในอนาคต NGV ไม่เก็บภาษีเลย ขึ้นอยู่กับนโยบายรัฐบาล อย่างสิงคโปร์เก็บภาษียรถยนต์จากการใช้เก็บจากการต่อป้ายทะเบียนประจำปี ไม่ได้เก็บจากรถยนต์ เวลาวิ่งเข้าเมืองเขาจะเก็บเงินเลย เก็บภาษีจากการใช้รถยนต์ เพราะมลพิษเกิดจากการใช้รถยนต์

ไทยพับลิก้า : กรมสรรพสามิตมีนโยบายที่จะไปยกเลิกเขตส่งเสริมการส่งออก (Free Zone)

ถาวร : ฟรีโซนของศุลกากร การนำเข้าวัตถุดิบเข้ามาผลิตจะไม่เสียอากรขาเข้า และภาษีสรรพสามิต แต่ปัจจุบันมีการนำรถยนต์ที่ผลิตในเขตส่งเสริมการส่งออกเข้ามาขายในประเทศ ก็จะเสียภาษีสรรพสามิตที่ราคาหน้าโรงงาน ซึ่งไม่รวมอากรขาเข้า ภาษียก็จะลดลง การแก้ไขกฎหมายภาษีสรรพสามิตกรณี ที่นำเข้าสินค้าเข้ามาผลิตในโรงงานที่อยู่ในเขตฟรีโซน EPZ ก่อนข้างยาก เพราะจะไปขัดกับระเบียบขององค์การค้าโลก สรรพสามิตจะเข้าไปเก็บภาษีในเขตฟรีโซนไม่ได้ ประเทศไทยอาจจะถูกปรับเหมือนกรณีของบาหลี

ไทยพับลิก้า : ที่กรมสรรพสามิตสงสัยคือ สินค้าที่ออกจากเขตฟรีโซนแจ้งราคาต่ำกว่าความเป็นจริง

ถาวร : ฟรีโซน สินค้าที่เข้ามาที่ฟรีโซนจะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้า เวลาออกจากฟรีโซนเข้ามาขายในประเทศ ฐานราคาต้นทุนมันจึงต่ำ กรมสรรพสามิตก็ไม่ชอบ แต่ตามข้อตกลงขององค์การค้าโลก การคิดภาษีย้อนกลับไปยังภาษีที่ไม่ต้องเสียทำไม่ได้ สรรพสามิตมองว่าราคาไม่น่าถูกต้อง เพราะกรมสรรพสามิตจะไปเปรียบเทียบกับราคาสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ราคามันต่ำกว่า อย่างนั้นจะยกเลิกฟรีโซนได้หรือไม่ ตามกฎหมายไม่ได้ใหญ่ขนาดนั้น ต้องให้คนอื่นทำ ฟรีโซนตั้งขึ้นมาเพื่อไม่ให้เกิดการทะลัก จึงเอาสินค้ามาผลิตในฟรีโซนแล้วขายในประเทศ ทำให้ฐานภาษียต่ำลง

พอล : ถ้าเราไม่อนุญาตให้ทำแบบนี้ นำเข้ามาจากฟรีโซนแล้วนำเข้าขายในประเทศ ฐานการผลิตบางส่วน พวกอะไหล่รถยนต์ อาจจะไปตั้งฐานผลิตที่ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เพราะมันจะได้รับ Form- D เอาเข้ามาในประเทศไทย ไม่ต้องเสียภาษียนำเข้าเหมือนกัน ถ้ากรมสรรพสามิตไปเก็บภาษียตรงนี้เขาจะหนีทำไม่ได้หรอก ชื่อจากฟิลิปปินส์ถูกกว่า

ไทยพับลิก้า

62 งามอินทรา 5 แยก 3 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ 10220 โทร. 02-9706998 อีเมล info@thaipublica.org
ระบบจัดการข้อมูลโดย WordPress, ออกแบบและพัฒนาโดย Vai Vai Soft

"ซึ่ม" ข่าวเราไปใช้

ไทยพับลิก้าจะยินดีเป็นอย่างยิ่ง
หากคุณ "ซึ่ม" ข่าว, ภาพถ่าย และอินโฟกราฟิก ไปเผยแพร่
ภายใต้เงื่อนไขการซึ่มข่าวของเรา

คุยกับเรา
เกี่ยวกับเรา